Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Факультет морського права
Кафедра морського та господарського права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НПР
_____ Слободян С. О.
«__» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ

PROGRAM OF THE DISCIPLINE TECHNIQUES AND MEANS OF LEGAL TECHNIQUE

рівень вищої освіти _____ Бакалавр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Вибіркова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» являється вибірковою дисципліною навчального процесу студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Бакалавр».
«05» 12. 2024 року. - 18с.

Розробник: **Достдар Руслана Миколаївна**, доцент кафедри морського та господарського права, кандидат юридичних наук, доцент _____.

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» узгоджено з гарантом освітньої програми.
Гарант освітньої програми «ПРАВО» – Люмжець Ю.В., доцент, кандидат політичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» розглянуто на засіданні кафедри морського та господарського права.
Протокол № 4 від «21» 11 2024 року.
В.о. зав. кафедри морського та господарського права – Дубова К.О., доцент, кандидат юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.
Протокол № 4 від «26» 11 2024 року.
Голова Науково-методичної комісії факультету морського права – Бараненко Д.В., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Голова відділу – Лабарткава А.В. _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 9 від «27» 11 2024 року.

Голова НМР НУК _____Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024 рік

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 9
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 15
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна 15
10. Рекомендовані джерела інформації 15

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Прийоми і засоби юридичної техніки» є дисципліна вільного вибору студента, яка забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору.

Метою даного курсу є засвоєння та поглиблення знань студентів про поняття та особливості юридичних документів, правил та засобів юридичної техніки. В результаті навчання формуються вміння і навички щодо роботи з юридичними документами, тактичні прийоми роботи з судовими та правоохоронними органами, тактичні прийоми доказування, тактичні прийоми дослідження окремих доказів в процесі, тактика судових дебатів тощо.

Знання та правильне застосування засобів, правил і прийомів юридичної техніки дозволить створювати грамотні, якісно оформлені нормативно-правові та індивідуальні акти, що є незамінним атрибутом сучасної професійної діяльності юриста.

Ключові слова: юридична техніка, юридичні документи, механізми технічного пошуку, правова інформація, правовий моніторинг, правові аксіоми.

Abstract

The educational discipline "Techniques and tools of legal technique" is a discipline of the student's free choice, which ensures the acquisition of special competencies determined by the educational program and disciplines of free choice.

The purpose of this course is to learn and deepen students' knowledge of the concepts and features of legal documents, rules and tools of legal technology. As a result of training, skills and abilities related to working with legal documents, tactical methods of working with judicial and law enforcement agencies, tactical methods of proof, tactical methods of researching individual evidence in the process, tactics of court debates, etc. are formed.

Knowledge and correct application of tools, rules and techniques of legal technique will allow to create competent, qualitatively designed regulatory and

individual acts, which is an indispensable attribute of the modern professional activity of a lawyer.

Key words: legal technology, legal documents, technical search mechanisms, legal information, legal monitoring, legal axioms.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання / заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань
_____
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибірковий курс 2*</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Електронний адрес РПНД на сайті Університету –

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="5">Спеціальність
_____
(код та найменування)

Освітня програма
_____
(найменування)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3й</td><td>3й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30–год.</td><td>14-год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30–год.</td><td>14-год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6;</td><td rowspan="5">Освітній рівень: перший(бакалаврський)

Бакалавр / Bachelor</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90–год.</td><td>122-год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: –</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
Усна/письмова</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Ефективність юридичної діяльності в Україні значною мірою залежить від професіоналізму суб'єктів правотворчості та нормопроектування, умінні створювати правозастосовні та правореалізаційні акти, а також від якості прийомів і засобів створення, зміни, припинення дії та систематизації нормативно-правових приписів. Тому метою вивчення навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» є засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять та прийомів юридичної техніки.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Найбільш виразно простежується зв'язок навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» із «Теорією держава та права». Причому цей зв'язок охоплює генетичні, методологічні, понятійні аспекти, що дозволяє говорити про загальну теорію права як базову дисципліну щодо юридичної техніки.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» передбачає у студентів формування та засвоєння:

- правил написання законів та інших нормативно-правових актів, а також правозастосовних і правореалізаційних актів;

- досконалого викладу правового матеріалу, правильного утворення юридичних конструкцій і прийомів викладу правових норм, точності юридичних дефініцій, грамотного та зрозумілого словесного формулювання правових приписів, та системи посилань;

- використання спеціальних прийомів і засобів юридичної техніки.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальна характеристика правової регламентації роботи з юридичними документами. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 2. Юридична техніка як галузь наукових знань. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 3. Поняття і сутність правотворчості. Законодавча техніка. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 4. Мова нормативно-правового акта. Юридична термінологія. Основна література: [1, 2, 3].

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Юридичні конструкції та презумпції. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 6. Юридичні фікції, аксіоми, преюдиції, символи та застереження як специфічні засоби юридичної техніки. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 7. Техніка систематизації юридичних документів. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 8. Правореалізаційна і правозастосовна техніка. Основна література: [1, 2, 3].

Тема 9. Техніка тлумачення норм права. Правотворчі та правозастосовні помилки. Основна література: [1, 2, 3].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Загальна характеристика правової регламентації роботи з юридичними документами	20	4	4			12	15	1	1			13
Тема 2. Юридична техніка як галузь наукових знань	20	4	4			12	15	1	1			13
Тема 3. Поняття і сутність правотворчості. Законодавча техніка	10	2	2			6	15	1	1			13
Тема 4. Мова нормативно-правового акта. Юридична термінологія	10	2	2			6	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 1	60	12	12			36	60	4	4			52
Змістовий модуль 2												
Тема 5. Юридичні конструкції та презумпції	14	2	2			10	18	2	2			14
Тема 6. Юридичні фікції, аксіоми, преюдиції, символи та застереження як специфічні засоби юридичної техніки	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 7. Техніка систематизації юридичних документів	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 8. Правореалізаційна і правозастосовна техніка	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 9. Техніка тлумачення норм права. Правотворчі та правозастосовні помилки	22	4	4			14	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	90	18	18			54	90	10	10			70
Разом за курсом	150	30	30			90	150	14	14			122

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Загальна характеристика правової регламентації роботи з юридичними документами	4	1
2	Юридична техніка як галузь наукових знань	4	1
3	Поняття і сутність правотворчості. Законодавча техніка	2	1
4	Мова нормативно-правового акта. Юридична термінологія	2	1
5	Юридичні конструкції та презумпції	2	2
6	Юридичні фікції, аксіоми, преюдиції, символи та застереження як специфічні засоби юридичної техніки	4	2
7	Техніка систематизації юридичних документів	4	2
8	Правореалізаційна і правозастосовна техніка	4	2
9	Техніка тлумачення норм права. Правотворчі та правозастосовні помилки	4	2
	Разом	**30**	14

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 години на 1 лекцію;
- підготовка до практичних занять – 1 година на 1 заняття;
- написання МКР – 11 годин на 1 роботу;
- підготовка до заліку – 20 годин.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	7,5	3,5
2	Підготовка до практичних занять	15	7
3	Підготовка і написання есе	22,5	-
4	Виконання МКР	22	-
5	Контрольна робота (КР)	-	91,5
6	Підготовка до заліку	20	20
	Разом	90	122

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

●робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та

реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

●пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

●дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

●диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

●демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

●лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

●бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

●ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

●відеометод - використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

●вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;

●практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

●спостереження - тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;

●методи контролю і самоконтролю:

●фронтальне опитування;

●контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

●контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація

методів навчання:

●пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

●репродуктивний метод - відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;

●проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

●частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

●дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

•стандартизовані тести;

•аналітичні звіти, есе;

•презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

•студентські презентації та виступи на наукових заходах;

•інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами заліку з дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки». Засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях) протягом семестру.

Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності на заліковому заході студента, який отримав 60 балів під час поточного контролю. За його бажанням, студент може бути звільнений від заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на семінарських заняттях, написання та захист есе, виконання МКР). Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – 40 балів.

Залік здає обов'язково студент, який з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає менше 60 балів.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	**Критерії оцінювання**
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
1,8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
1,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,5	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту есе

Критерії оцінювання	**Бали денна форма навчання**
Оформлення роботи (титульний лист, план, література та ін.).	**1**
Структурованість роботи (наявність чіткого плану структури)	**1**
Чітке визначення актуальності теми, що висвітлюються у есе.	**1**
Змістовність (широта і повнота висвітлення теми есе в пунктах плану)	**1**
Бібліографія роботи (кількість і якість, новизна використаних джерел)	**2**
Наявність емпіричної частини (висновків)	**2**
Захист есе (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження)	**2**
Усього	**10**

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи (КР)

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється від 0 до 54 балів і являється їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається з двох типів індивідуальних завдань:

1. Відповідь на чотири тестові завдання. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання нараховується 5 балів, тобто 4х5 балів = 20 балів. Неправильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 0 балів.

2. Відповідь на два теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується від 1 до 17 балів, тобто 2х17 балів = 34 балів.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання КР

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
15-17	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
11–14	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
8-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
5-7	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-4	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Прийоми і засоби юридичної техніки»** передбачено проведення двох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 2 МКР, де кожна оцінюється від 0 до 10 балів.

В свою чергу, кожна МКР складається із: тестових завдань та теоретичних запитань.

Кожне тестове завдання складається з 4 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 0,5 балів. За невірну відповідь бали не нараховуються. За відповідь на всі тестові завдання студент може отримати 2 бали.

За правильну відповідь на теоретичне питання студент може отримати від 1 до 4 балів. За два питання – 8 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тести	4х0,5 балу = 2 бали
Теоретичне питання	2х4 бали = 8 балів
Всього	**10**

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР *:*

Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2					Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	20
10				10					

Т1-Т9 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15х2 бали = 30 балів	2х3 бали = 6 балів
Написання і захист есе	1х10 балів = 10 балів	-
Написання і захист КР	-	1х54 балів = 54 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	2х10 балів = 20 балів	-
Всього	**60**	**60**

Критерії оцінювання заліку

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Студенти, які під час поточного контролю набрали 60 і більше балів, отримують залік по поточним оцінкам.

Студенти, які під час поточного контролю набрали менше 60 балів, здають залік. Заліки для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, які під час поточного контролю не набрали 60 балів проводяться методом тестування.

Тестове завдання складається з 20 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 2 бали. За невірну відповідь бали не нараховуються. Максимальна кількість балів за виконання тестів – 40 балів.

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Залік	20х2 бали = 40 балів	20х2 бали = 40 балів
Всього	**40**	**40**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

<table>
<tr><td colspan="2" rowspan="2"></td><td colspan="2">Денне відділення</td><td colspan="2">Заочне відділення</td></tr>
<tr><td>Вид роботи</td><td>Кількість балів</td><td>Вид роботи</td><td>Кількість балів</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ЗМ 1</td><td rowspan="2">Т 1-4</td><td>Участь (відповіді) на семінарських заняттях</td><td>14</td><td rowspan="2">Участь (відповіді) на семінарських заняттях</td><td rowspan="2">3</td></tr>
<tr><td>Виконання МКР № 1</td><td>10</td></tr>
<tr><td rowspan="4">ЗМ 2</td><td rowspan="4">Т 4-9</td><td>Участь (відповіді) на семінарських заняттях</td><td>16</td><td rowspan="3">Участь (відповіді) на семінарських заняттях</td><td rowspan="3">3</td></tr>
<tr><td>Написання і захист есе</td><td>10</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Виконання МКР № 2</td><td rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Виконання контрольної роботи</td><td>54</td></tr>
<tr><td colspan="2">Підсумковий контроль</td><td>Залік</td><td>40</td><td>Залік</td><td>40</td></tr>
<tr><td colspan="2">Сума</td><td></td><td>100</td><td></td><td>100</td></tr>
</table>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки» для здобувачів вищої освіти.
2. Наповненість групи «Прийоми і засоби юридичної техніки» в месенджері «Viber» для дистанційного навчання та лекцій з навчальної дисципліни «Прийоми і засоби юридичної техніки».
3. Наочні засоби: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Шутак І. Д. Юридична техніка [Текст] : курс лекцій для бакалаврів / Ілля Шутак; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. акад. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. – Івано-Франківськ; Дрогобич : Коло, 2015. – 226 с.

2. Юридична техніка : навч. посіб. / Шутак Ілля Дмитрович, Онищук Ігор Ігорович; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. академ. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. – Івано-Франківськ : [б. в.], 2013. – 495 с.

3. Манько Д. Г. Юридична техніка й технології [Текст] : курс лекцій / Манько Денис Григорович ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Каф. теорії та історії держави і права. – Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014. – 191 с.

Додаткова література:

4. Артикуца Н. В. Мова права і юридична термінологія : Навчальний посібник. – К. : Стилос, 2002. – 198 с.

5. Артеменко В. Проектування нормативно-правових актів [Текст] : [навч. посіб.] / В.Артеманко. – К. : Європа-XXI, 2007. – 256 с.

6. Балтаджи П. Юридична техніка правозастосовних актів: теоретичний аспект / П. Балтаджи // Південноукраїнський правничий часопис. – 2006. – №2. – С. 68-70.

7. Бержерон Р. Правила нормопроектування [Електронний ресурс] / Р. Бержерон. – Оттава : М-ство юстиції Канади, 1999. – 60 с. – Режим доступу: apitu.org.ua/system/files/bergeron.doc

8.Биля І. О. Теоретичні основи використання нормотворчої техніки : автореф. дис ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / І. О. Биля. – Х., 2004. – 20 с.

9.Биля-Сабадаш І. О. Мовностилістичні правила вираження змісту нормативних правових актів / І. О. Биля-Сабадаш // Форум права. – 2009. – №1. – С. 35-42. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2009_1_8.pdf

10.Богачова О. В. Законотворчий процес в Україні / О. В. Богачова, О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко. – К. : Реферат. – 2006. – 424 с.

11. Гарник Л. Л. Юридична природа правотворчої помилки: теоретичний аналіз / Л. Л. Гарник // Вісн. Харк. нац. ун-ту. – Вип. 6. – Х. : ХНУ, 2009 – С. 246-250.

12. Гиляка О. Юридичний документ : особливості та законодавче регулювання [Електронний ресурс] / О. Гиляка // Вісник Національної академії правових наук України. − 2014. − № 3. − С. 165-172. − Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/vapny_2014_3_18.pdf

13. Горевий В. І., Куліш А. М. Юридичні документи підприємства. Практикум: Навчальний посібник. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2009. – 360 с.

14. Гусарєв С. Д. Юридична діяльність : методологічні та теоретичні аспекти / С. Д. Гусарєв. – К. : Знання, 2005. – 376 с.

15. Ґудзь Д. С. Правові презумпції у міжнародних документах про права людини / Д. С. Ґудзь // Держава і право. – 2007. – № 36. – С. 91-97.

16. Дзейко Ж. О. Проблеми формулювання правил і засобів законодавчої техніки в Регламенті Верховної Ради України та шляхи їх вирішення / Ж. О. Дзейко // Держава і право. – 2006. – № 34. – С. 24-28.

17.Дзейко Ж. О. Структура закону / Ж. О. Дзейко // Вісник Запорізького юридичного інституту. – № 4. – С. 9-18.

18.Дзейко Ж. О. Сучасний стан та пріоритетні напрямки розвитку законодавчої техніки в Україні: практичні аспекти / Ж. О. Дзейко // Університет, наук, записки. – 2006. – № 3/4. – С. 28-35.

19.Дзейко Ж. О. Сучасний стан та тенденції розвитку законодавчої техніки в Україні : теоретичні аспекти / Ж. О. Дзейко // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип. 42. – С. 27-34.

20.Дзейко Ж. О. Функції законодавчої техніки / Ж. О. Дзейко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. – № 5. – С. 50-58.

21.Дзейко Ж. О. Юридичні конструкції як засоби законодавчої техніки: поняття, значення та вимоги до їх створення / Ж. О. Дзейко // Українське право. – 2007. – № 1 (20). – С. 17-29.

22.Дзюбенко О.Л. Теоретико-правове розуміння юридичної техніки відомчої нормотворчосгі / О. Л. Дзюбенко // Юриспруденція: теорія і практика. – К., 2009. – № 7. – С. 2-10.

23. Документознавство. Зразки документів праводілової сфери: навч. посіб. /А. В. Корж. – 3-тє вид., стер. – К. : КНТ, 2009. – 314 с.

24. Ковальський В. С., Козінцев І. П. Правотворчість : теоретичні та логічні засади / В. С. Ковальський, І. П. Козінцев. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 192 с.

25. Кодифікація законодавства України : теорія, методологія, техніка / Ю. С. Шемшученко, О. І. Ющик, Л. М. Горбунова, М. О. Теплюк, Л. В. Гульченко, В. І. Риндюк; за заг. ред. О. І. Ющика. – К. : Парлам. вид-во, 2007. – 208 с.

26. Коржанський М. Й. Презумпція невинуватості і презумпція вини: моногр. / М. Й. Коржанський. – К. : Атіка, 2004. – 216 с.

27. Кравченко С. П. Мова як фактор правоутворення та законотворення: ав- тореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / С.П. Кравченко. – Одеса, 2000. – 20 с.

28. Красницька А. Юридичні документи : техніка складання, оформлення та редагування : посібник / А. Красницька. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 537 с.

29. Шутак І. Д., Онищук І. І., Легін Л. М. Юридична техніка в схемах і таблицях: курс лекцій / І. Д. Шутак, І. І. Онищук, Л. М. Легін. – Івано-Франківськ : Лабораторія акад. досліджень правового регулювання та юридичної техніки. – Дрогобич : Коло, 2016. – 234 с.

30. Шутак І. Д. Юридична техніка : курс лекцій / І. Д. Шутак. – Івано-Франківськ : Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки ; Дрогобич : Коло, 2015. – 228 с.